Заедно в час



КОНКУРС „ОБРАЗОВАНИЕ ПО ПРАВА НА ДЕЦАТА“

Наръчник за участници

www.zaednovchas.bg

unicef | for every child

** Тук ще откриете условията за участие в конкурса, както и полезни допълнителни материали свързани с правата на децата.*

I. Регламент

1. Кой може да участва в конкурса

Конкурсът е насочен към учители и техните ученици, т.е. в конкурса могат да участват ученици и/или учители от прогимназиален и гимназиален етап на обучение, разделени в следните категории:
1.1. Индивидуално или групово участие на ученици от прогимназиален етап;
1.2. Индивидуално или групово участие на ученици от гимназиален етап;
1.3. Групово участие – екип от учител/и и ученици от прогимназиален етап;
1.4. Групово участие – екип от учител/и и ученици от гимназиален етап;
1.5. Групово или индивидуално участие на учители.

2. Как можем да участваме

Целта на конкурса е да събере от ученици и учители идеи и предложения за конкретни дейности, които могат да се осъществят в клас, в извънкласните занимания или на ниво училище, и които ще допринесат за реализирането на визията на образованието по права на децата (виж по-долу). Това могат да бъдат упражнения, уроци, различни игри, работилници, училищни кампании и инициативи, състезания между учениците и пр., включително с участието на родители и местната общност.

Приложението на „Образование по права на детето“ в българските училища осигурява възможност децата да бъдат активни и отговорни, да упражняват своите права и свободи, да развиват чувствителност към проявите на нетолерантност и несправедливости, както и да познават методите за справяне с подобно поведение.

3. Предложенията за дейности трябва да включват:

- ✔ Кратко представяне на участника/участниците (име, клас, училище, населено място и пр.). Важно е да посочите електронна поща и/или телефон за връзка, при нужда от допълнителна информация от наша страна.
- ✔ Кратък отговор на въпроса: „Защо правата на децата са важни за мен/нас?“.
- ✔ Конкретни цели на представената дейност и проблем, който мислим, че тя ще подобри.
- ✔ Описание на дейността и основни стъпки за изпълнението ѝ (възможно най-подробно, така че да може да бъде приложена и в други училища).
- ✔ Умения, които ще бъдат развивани с дейността.
- ✔ Необходими материали.
- ✔ Към каква група е насочена дейността: възраст, брой участници и пр.

4. Оценяване на предложенията и награждаване

Най-добрите предложения във всяка една от категориите ще бъдат номинирани за награда. Победителите в конкурса (ученици и учители) ще получат сертификат за своето представяне, изготвените от тях материали ще бъдат разпространени в национален мащаб, както и ще получат ваучери за книги, настолни игри или други пособия свързани с техните учебни и индивидуални интереси.

Дейностите ще се разгледат от независимо жури съставено от учители и специалисти в сферата на правата на децата и ще бъдат оценени по следните критерии:

- **Креативност** – степен, в която се предлагат иновативни дейности или по нов начин се използват методи и средства вече познати от училищната практика;
- **Целенасоченост** – идеята ви адресира конкретна цел свързана с правата на децата и/или конкретен проблем идентифициран от вас;
- **Ефективност** – реализирането на вашата идея ще доведе до положителна промяна за всички участници;
- **Устойчивост** – вашата дейност ще доведе до повишен интерес по темата и осъществяването на нови дейности и инициативи свързани с правата на децата;
- **Изпълнимост** – идеята може да бъде реализирана при наличните в училище ресурси.

** По преценка на журито ще бъдат присъдени допълнителни награди за идеите най-високо оценени по някой от посочените критерии (най-креативна идея, най-ефективна и пр.)*

5. Срок и подаване на предложенията

Можете да подавате вашите предложения в периода 11.04 - 30.05.2021г. Победителите ще бъдат обявени и наградени в началото на месец юни.
Изпращайте всички предложения до Стефан Лазаров на имейл: child.rights@zaednovchas.bg
Въпросите си можете да отправяте на посочената електронна поща или на телефон 0885 458 007.

***

Конкурсът се провежда при спазване на изискванията на Закона за защита на личните данни от страна на фондация „Заедно в час“ в качеството на администратор на лични данни. Събраните лични данни ще бъдат използвани единствено за целите на конкурса и по никакъв начин няма да бъдат споделяни с трети страни, използвани за маркетингови или други дейности. Данните ще бъдат съхранявани до официалния край на конкурса и излъчването на победителите.

Ако проявявате интерес към подобни възможности или искате да получавате актуални новини свързани с образованието и дейността „Заедно в час“, можете да се запишете за онлайн бюлетина на фондацията: https://zaednovchas.bg/bulletin/

II. Всички деца по света имат права

Конвенцията на ООН за правата на детето от 1989 г. е международно правно споразумение (или „договор“), което признава специфичните права на децата. Ратифицирана е от Великото народно събрание през 1991 г. и е част от вътрешното право на България.
Съгласно Конвенцията дете е всяко човешко същество под 18 години освен ако съгласно закона, приложим за детето, пълнолетието настъпва по-рано. Децата се възприемат като субекти и носители на права, а държавите страни по Конвенцията, имат задължението да осигуряват и защитават техните права. Осъществяването на тези права е обща отговорност, споделена от всички 196 страни, които са ратифицирали Конвенцията, като от тях се очаква да мобилизират ресурси в максимално възможната степен, за да изпълнят този ангажимент.

Правата на децата са в същността си човешки права на децата. **Това са свободи, стандарти, права които всяко дете притежава автоматично от рождението си. Всички деца имат еднакви права и те не могат да им бъдат отнети**. **Всички права са свързани и всички са еднакво важни**. Основават се на достойнството и индивидуалните качества на всяко едно дете, независимо от неговата раса, цвят на кожата, пол, религия, език, собственото му мнение, произход, наличие на увреждане, имуществено състояние, статут или способности.
Конвенцията се състои от 54 члена, които обхващат правата на детето в три основни области: закрила, оцеляване и развитие, участие. Децата имат право и на специална закрила, грижи и услуги, когато са част от уязвими групи – например деца с увреждания.









Конвенцията дефинира 4 основни принципа, които трябва да се прилагат за осъществяване правата на детето: недискриминация (член 2); най-добрия интерес на детето като основна грижа (член 3); правото на живот, оцеляване и развитие (член 6); и правото свободно да изразяват мнения и да бъдат изслушвани (член 12).

Комитетът по правата на детето е органът към Службата на ООН на Върховния комисар по правата на човека, който наблюдава изпълнението на Конвенцията, През 2003 г. той определи общи мерки за изпълнение, които държавите трябва да въведат – хармонизиране на законите и политиките, разпределяне на публични ресурси в максимално възможна степен, механизми за координиране на изпълнението, събиране на данни и повишаване на осведомеността относно правата на детето.

УНИЦЕФ е единствената организация, специално посочена в Конвенцията като източник на експертна помощ и съвети. Според мисията си: „УНИЦЕФ се ръководи от Конвенцията за правата на детето и се стреми да установи правата на децата като трайни етични принципи и международни стандарти за поведение към децата".

Източник: УНИЦЕФ, „Най-големият урок в Света", https://uni.cf/3uarDcg

III. Защо са ни необходими правата на децата в образованието?

Размисли на един учител

Преди две години група от ученици в училището, в което преподавах, реши да образова съучениците си за Конвенцията за правата на детето и какво означава тя за ежедневието им. След 4 седмици на дълги обсъждания, спорове, решения и трескава подготовка, десет шестокласници и седмокласници бяха готови да демонстрират на останалата част от училището как би изглеждал денят им, ако я нямаше конвенцията.

Най-тежкият момент беше сутринта, когато всички влизаха в училище: на произволен принцип организаторите раздадоха различни стикери на идващите ученици, след което казаха на тези с един определен стикер, че не могат да се движат в половината коридор. Можете да си представите, че децата, които нямаха възможност да го правят, бяха много разстроени и почти готови да се откажат от ученето в този ден, само защото са им казали, че не могат да се придвижват свободно. Учебният процес беше на път да се провали напълно.

От гледната ми точка на учител, изобщо не очаквах, че някой може да реагира толкова остро на намаляването на широчината на един коридор. Това всъщност ме накара да се замисля и да потърся повече информация за образованието в права на децата, неговите цели, проявления и резултати.

Всички в образователната система забелязваме, че подходът към образованието в България се променя. Говорим си за умения, компетентности, влизане в XXI век, модернизиране на учебния процес, технологично образование... За какво ни е тогава образование в правата на детето? Не сме ли покрили вече тази част от образованието в България, нямат ли всички деца тук права? Знаем ли всъщност ние, възрастните в образователната и социалната система, какво се има предвид под образование в права на детето?

Образованието в права на децата (ОПД) всъщност има няколко основни цели. При постигането им работата в училище може да бъде много по-ефективна и приятна за всички замесени страни. Тези цели накратко са: правата на децата осигуряват възможност всяко дете да постигне пълния си потенциал. Освен това, те целят да защитят децата от насилие и тормоз. Не на последно място, правата насърчават взаимно уважение между хората - няма как да искаш твоите права да бъдат

спазвани, ако нарушаваш правата на другите хора. ОПД всъщност показва на децата, че те са едновременно носители на правата и носещи отговорност за правата. Това помага на децата и възрастните да работят заедно, като им осигурява сигурна среда, подкрепа за участие и възможност за развиване на гражданска позиция.

За да постигне тези цели, ОПД изключително много разчита на подхода на учителите. Когато ние даваме на учениците си пространство да участват във вземането на решения, които ги засягат пряко; когато правим от училището място, в което взаимодействието между деца и възрастни е равноправно, когато овластяваме учениците си, ние им даваме възможност да се развиват като продуктивни граждани, които могат да осъществяват качествена промяна. От нас зависи да създаваме възможности за диалог, учене чрез преживяване, отстояване на позиция и разбиране на позицията на отсрещната страна.

В крайна сметка, тези подходи помагат много и на нас, учителите; когато имаме уверени ученици, които се чувстват сигурни да изразят мнението си в класната стая и да чуят това на хората срещу тях, ние можем много по-лесно да създадем учебна среда, в която всички участват повече и научават повече. Чувството за отговорност към собственото преживяване може да даде на учениците ни много повече смисъл в това, което учат.

Може би някои от четящите се чудят какво в крайна сметка се случи с онеправданите ученици, на които бяха отнети правата в онова училище преди две години. До днес този ден е един от най-вдъхновяващите, на които съм присъствала в училище. Докато обсъждаха преживяванията си и откриваха връзката между правата и отговорностите си, децата успяха да стигнат сами до основните цели на ОПД и да решат, че искат да прекарват времето си на място, което се води от тези цели. Доверието в собствените им права и в тези на съучениците им даде нов начин да си говорят и да работят заедно и в крайна сметка да учат по-качествено. А това е всичко, което ние искаме, нали така?

***

IV. Конвенция на ООН за правата на детето – адаптирана версия за деца.

https://www.unicef.org/bulgaria/sites/unicef.org.bulgaria/files/2018-09/CRC_ChildFriendly_2017_0.pdf